

Besluit

Reactie zienswijzen besluit Regulatorische accountingregels (RAR) warmteleveranciers 2024

Ons kenmerk : ACM/UIT/648467
Zaaknummer : ACM/24/192496
Datum : 12 juni 2025

Inhoudsopgave

1)	Inleiding	2
2)	Zorgvuldigheid en planning	2
3)	Definities	6
4)	Accountantscontrole	9
5)	Interne verrekenprijzen	10
6)	Zienswijze materiële vaste activa	12
7)	Zienswijze immateriële vaste activa	15
8)	Kostentoerekening	16
9)	Ontwikkelkosten nieuwe netten	21
10)	Overig	22

1) Inleiding

1. Om de besluitvorming over de totstandkoming van de regulatorische accountingregels (RAR) warmteleveranciers 2024 (hierna: RAR) zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen, heeft de Autoriteit Consument & Markt (hierna: ACM) belanghebbenden in de gelegenheid gesteld hun mening te geven over de consultatieversie van de RAR van 25 april 2025 met kenmerk ACM/UIT/645600. In deze bijlage behandelt de ACM reacties en vragen die op deze consultatieversie zijn ingediend.
2. De ACM heeft schriftelijke reacties ontvangen van:

Vereniging Energie-Nederland (hierna: ENL)
Netverder (NV)
InWarmte B.V. (IW)
Gemeente Eindhoven (GEH)
Vereniging Eigen Huis (hierna: VEH)

2) Zorgvuldigheid en planning

Totstandkoming concept-RAR in strijd met zorgvuldigheidsbeginsel

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL, GEH	Nee

Samenvatting zienswijze “Totstandkoming concept-RAR in strijd met zorgvuldigheidsbeginsel”

3. ENL stelt dat de RAR een besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn volgens ENL daarom van toepassing. ENL vindt de totstandkoming van de consultatieversie van de RAR echter in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel, ondanks het doorlopen consultatieproces.
4. ENL geeft aan sinds eind 2023 om een proces voor een verbeterde RAR te vragen. Ook stelt ENL dat ze na 4 maart jl., na een publicatie van de ACM met de aankondiging om de RAR aan te scherpen¹, heeft aangegeven dat de ontwikkeling van de RAR een complex en tijdrovend proces is. Volgens ENL moest hier tijdig mee gestart worden, onder andere om warmteleveranciers de tijd te geven zich hierop voor te bereiden en om voldoende technische en economische kennis te betrekken. ENL en haar leden zeggen meermaals te hebben aangegeven met de ACM in gesprek te willen over de RAR. Op vrijdag 25 april jl. geeft ENL aan overvallen te zijn door de voorliggende consultatieversie van de RAR.
5. ENL geeft in haar zienswijze een samenvatting van hoe zij kijkt naar het consultatieproces. Op 25 april 2025 is de consultatieversie van de RAR gepubliceerd met een reactietermijn van drie weken, waarvan volgens ENL twee weken samenvallen met het meireces. De ACM heeft in deze periode één klankbordgroep georganiseerd, die ook in het meireces was. Dat zou onvoldoende basis bieden voor een afweging tussen consumentenbescherming en investeringszekerheid voor bedrijven. Hierbij is volgens ENL geen ruimte voor warmteleveranciers om te leren werken met de nieuwe RAR. Daarom stelt ENL voor om de consultatieperiode te verlengen, inclusief extra klankbordgroepen. Zo ontstaat ruimte voor een gebalanceerde RAR met een haalbare implementatieperiode. Onduidelijk is hoe lang de consultatieperiode verlengd dient te worden.

¹ Zie ook: [ACM scherpt regels aan zodat warmteleveranciers duidelijker rapporteren over financiële rendement | ACM.nl](#)

6. ENL en GEH vinden het niet zorgvuldig dat de RAR zal gelden voor een boekjaar dat reeds is afgesloten. Warmteleveranciers moeten zo achteraf opnieuw met de gegevens aan de slag om ze te laten voldoen aan de RAR. Mogelijk zijn daardoor bepaalde data niet eenduidig uit de boekhouding af te leiden. ENL schrijft dat boekhoudkundige uitgangspunten idealiter op elkaar worden aangesloten, wat niet kan in deze situatie.

Reactie ACM zienswijze "Totstandkoming concept-RAR in strijd met zorgvuldigheidsbeginsel"

7. De ACM onderschrijft het belang van zorgvuldige besluitvorming en het voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De ACM meent dat zij hieraan voldaan heeft en licht dat nader toe in onderstaande reactie.
8. De ACM is van mening dat ENL en de warmteleveranciers voldoende tijd hebben gehad om zich een oordeel te vormen over de consultatieversie van de RAR. Tijdens de klankbordgroep bleek dat warmteleveranciers goed op de hoogte waren van de voorgenomen wijzigingen en dat zij goed in staat waren hun mening hierover te geven. Dat heeft de ACM als waardevol ervaren.
9. De ACM merkt ook op dat op vrijdag 18 april 2024 het kostentoerekeningsdocument is gepubliceerd op de website van de ACM, waardoor warmteleveranciers voor dit onderdeel een week extra de tijd hebben gehad om zich een oordeel te vormen.² Hier wordt de grootste wijziging in de RAR volledig beschreven. De ACM heeft de warmteleveranciers op het moment van publicatie schriftelijk hiervan op de hoogte gesteld.
10. De ACM is van mening dat drie weken als consultatieperiode voldoende is. Daarnaast benadrukt de ACM dat de RAR weliswaar op onderdelen zijn aangescherpt, maar dat de inhoudelijke wijzigingen voor warmteleveranciers overzienbaar zijn. Zo hanteert de ACM in de RAR verdeelsleutels die rekening houden met de specifieke kenmerken van de Nederlandse warmtesector, uitvoerbaar zijn doordat ze niet te gedetailleerd zijn en een basis kennen in algemeen beschikbare kostentoerekeningsmethodieken. Het verschil is dat de ACM deze verdeelsleutels voor de verschillende activiteiten per activiteit nu heeft opgenomen in de RAR en dwingend voorschrijft. Voor interne verrekenprijzen geldt ook zoals voorheen het *at arm's length* principe. Warmteleveranciers hoeven voor de rapportage aan de ACM dus niet op basis van een andere grondslag dit soort kosten te verantwoorden. Het verschil ten opzichte van voorheen is dat er meer gerapporteerd moet worden: per intern geleverd goed of dienst dient de warmteleverancier inzicht te geven in de kosten en winsten. Deze gegevens zouden voorhanden moeten zijn in de administratie van de warmteleverancier.
11. De ACM is het met ENL eens dat bij de totstandkoming van de RAR voldoende technische en economische kennis betrokken moet worden. Dat is ook gebeurd. Ten eerste merkt de ACM op dat de ACM zelf deze kennis in toenemende mate opbouwt door herhaaldelijke interactie met de sector, bijvoorbeeld in het kader van de rendementsmonitor en de rendementstoets. Ten tweede heeft de ACM specifiek voor de kostentoerekening en de verdeelsleutels voor de onderhavige RAR adviesbureau Royal HaskoningDHV gevraagd om de verdeelsleutels te valideren.³ Tot slot heeft de ACM naar aanleiding van de zienswijzen ook nog verschillende verdiepende gesprekken gevoerd met warmteleveranciers zowel individueel als in groepsverband met Energie Nederland.
12. Om bovengenoemde redenen gaat de ACM niet in op het voorstel van ENL om de consultatieperiode te verlengen inclusief meerdere klankbordgroepen.
13. Voor wat betreft de bezwaren van ENL en GEH bij het achteraf aanpassen van boekhoudregels, wijst de ACM erop dat er over het algemeen verschillen bestaan tussen rapportage voor commerciële en regulatorische doeleinden. Verschillen in uitgangspunten zijn niet te voorkomen, omdat er verschillende

² Zie ook: [Kostentoerekening in de RAR-warmte | ACM.nl](#)

³ Zie ook: <https://www.acm.nl/system/files/documents/beoordeling-royal-haskoningdgv-kostentoerekening-warmte.pdf>

doelstellingen worden nagestreefd. Het is een gangbare praktijk dat warmteleveranciers (en andere gereguleerde partijen, zoals netbeheerders) zogenaamde extracomptabele analyses maken om aan een informatieverzoek van de ACM te voldoen. De (intracomptabele) boekhoudkundige applicaties zijn dan niet ingericht op doorsnedes die de ACM nodig heeft of het aggregatieniveau dat de ACM verlangt, zodat uit deze intracomptabele gegevens de benodigde gegevens voor de ACM kunnen worden afgeleid. Indien een warmteleverancier problemen ondervindt bij het aanleveren van de gevraagde gegevens, kan de warmteleverancier contact opnemen met de ACM.

Planning voor rendementsmonitor

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL, GEH, NV, IW	Nee

Samenvatting zienswijze “Planning voor rendementsmonitor”

14. Tijdens de klankbordgroep heeft de ACM aangegeven ongeveer vier weken (medio juni t/m medio juli 2025) als termijn te hanteren voor het aanleveren van de financiële gegevens voor de rendementsmonitor. ENL en GEH geven in hun zienswijze aan dat het aanleveren van gegevens meer tijd zal vergen dan voorhanden is in de planning van de ACM. IW voorziet problemen bij de huidige planning. NV geeft aan dat de planning voor de rendementsmonitor kort is, zeker in combinatie met een accountantscontrole.

Reactie ACM zienswijze “Planning voor aanleveren gegevens voor de rendementsmonitor”

15. De rendementsmonitor is een ander traject dan de RAR. Daarom zal de ACM op deze plaats niet in detail reageren op deze zienswijzen over de planning bij de rendementsmonitor. De ACM heeft echter wel aandacht voor de oproep van ENL en sommige warmteleveranciers en heeft hierover contact opgenomen met de indieners van deze zienswijze. In algemene zin zal de ACM streven naar een zorgvuldig proces bij de rendementsmonitor.

ACM voornemens te handhaven

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
GEH	Nee

Samenvatting zienswijze “ACM voornemens te handhaven”

16. GEH geeft in haar zienswijze aan dat de ACM voornemens is te handhaven in het geval dat foutieve gegevens worden aangeleverd of wanneer de ACM een te hoog rendement voor gereguleerde afnemers constateert.
17. Voor wat betreft foutieve gegevens noemt GEH dat het lastig zal zijn om de RAR exact zo te interpreteren als de ACM voor ogen heeft. GEH stelt dat de regels gedetailleerder zijn geworden en er om die reden meer ruimte is voor interpretatieverschillen.
18. Voor wat betreft de te hoge rendementen noemt GEH dat een tariefaanpassing voor haar dermate grote gevolgen zou hebben, dat een losstaand warmtebedrijf failliet zou gaan. GEH geeft aan dat met de geconsulteerde RAR de kans bestaat dat het rendement fors kan fluctueren en duurzame exploitatie in gevaar komt.

Reactie ACM zienswijze “ACM voornemens te handhaven”

19. De ACM is het met GEH eens dat de regels gedetailleerder zijn geworden, maar dit zou volgens de ACM juist moeten leiden tot meer duidelijkheid en minder mogelijkheden tot interpretatieverschillen. Belanghebbenden kunnen eventuele onduidelijkheden via een zienswijze aangeven. Ook tijdens de doorlooptijd voor het aanleveren van de financiële gegevens voor de rendementsmonitor zal de ACM de mogelijkheid bieden om contact op te nemen over onduidelijkheden.
20. De ACM wil niet vooruitlopen op eventuele over- of onderrendementen bij GEH en mogelijke tariefaanpassingen die daaruit volgen. De ACM zal eventuele besluiten die leiden tot een tariefaanpassing zorgvuldig nemen, waarbij verschillende belangen zullen worden afgewogen. De ACM verwijst in dit kader ook naar haar reactie op de zienswijze over het “comply- or explain” principe, waar zij benadrukt dat de ACM bij mogelijke rendementstoetsen op grond van zorgvuldigheid en redelijkheid met de betrokken warmteleveranciers in gesprek zal treden over situaties waar de RAR mogelijk niet volledig past bij de specifieke casus.

3) Definities

Vooruitlopen op fase 2 van de WCW

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Vooruitlopen op fase 2 van de WCW”

21. ENL stelt dat de RAR die nu ter consultatie ligt valt onder de Warmtewet, maar vormen aanneemt vooruitlopend op de RAR voor fase 2 van het wetsvoorstel Wet Collectieve Warmte (Wcw). ENL vraagt de ACM om zorgvuldig en transparant hiermee om te gaan en zich te realiseren wat de gevolgen zijn voor warmteleveranciers. Dit berust met name op de nog te bepalen GAW en restwaarde van netten, wat pas bij inwerkingtreding van de Wcw relevant wordt.

Reactie ACM zienswijze “Vooruitlopen op fase 2 van de WCW”

22. De ACM begrijpt dat het feit dat er nu parallel aan twee RAR-documenten wordt gewerkt tot verwarring kan leiden. De ACM is van mening dat zij hierin duidelijk en transparant is geweest, en dat het twee aparte processen betreft. Wel is er een zekere overlap in onderdelen van beide RAR-trajecten. De ACM wil waar mogelijk voorkomen dat warmteleveranciers in korte tijd met extreem ver uit elkaar lopende sets regels te maken krijgen. Artikel 14 van de Warmtewet geeft de ACM de wettelijke bevoegdheid om gegevens uit te vragen op het detailniveau dat nu is opgenomen in de RAR. De ACM houdt hierin zorgvuldig rekening met de scheiding met de WCW-RAR.

Afbakening definitie warmtenet met betrekking tot inpandig leidingstelsel

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Afbakening definitie warmtenet met betrekking tot inpandig leidingstelsel”

23. ENL is van mening dat op grond van de definitie met betrekking tot warmtenet en aansluitleiding het volledige inpandige leidingwerk buiten het warmtenet valt, terwijl de bestaande RAR (augustus 2023) in randnummer 53 wel ruimte laat om het inpandige leidingwerk aan het warmtenet toe te kennen.
24. ENL stelt dat dit grote impact heeft op de restwaardebepaling van bronnen en leidingen. ENL stelt voor dat de ACM verduidelijking aanbrengt en dat leidingen tot aan de individuele appartement aansluitleiding tot het warmtenet behoren, tenzij het inpandig leidingwerk geen eigendom is van het warmtebedrijf.

Reactie zienswijze “Afbakening definitie warmtenet met betrekking tot inpandig leidingstelsel”

25. De ACM begrijpt de vraag van ENL. Om dit te verduidelijken neemt de ACM *inpandig leidingstelsel*, zoals gedefinieerd in artikel 1.1. van de Warmtewet, op in de RAR als activacategorie behorende bij de activiteit ‘Transport en distributie van thermische energie’. Om consistent te blijven met de definities in de Warmtewet, kiest de ACM ervoor om een *inpandig leidingstelsel* op te nemen als aparte activacategorie en niet als onderdeel van de categorie *warmtenet*.

Onduidelijke definitie netvlak

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Onduidelijke definitie netvlak”

26. ENL stelt dat de omschrijving van de definitie netvlak onvoldoende concreet is. Met name de demarcatie tussen WOS, onderstation en distributienet is volgens ENL onvoldoende duidelijk. ENL is van mening dat een helder afgebakende definitie noodzakelijk is voor een juiste capaciteitsverdeling.

Reactie ACM zienswijze “Onduidelijke definitie netvlak”

27. De ACM gaat niet mee in deze zienswijze van ENL. De ACM is van mening dat dit voldoende is gespecificeerd in wat in de consultatieversie van de RAR randnummer 86 was, en in deze versie randnummer 89 is.

Verduidelijking definitie transportleiding

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Verduidelijking definitie transportleiding”

28. ENL stelt dat de definitie met betrekking tot de transportleiding verduidelijking behoeft om verwarring te voorkomen. ENL stelt voor een verduidelijking toe te voegen. De ACM zou een regel kunnen toevoegen dat deze definitie niet de transportleiding zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van het wetsvoorstel Wet collectieve warmte (Wcw) betreft.

Reactie ACM zienswijze “Verduidelijking definitie transportleiding”

29. De ACM heeft de zienswijze zorgvuldig bekeken en is van mening dat er een duidelijke definitie in de consultatieversie-RAR is opgenomen onder randnummer 86 van de consultatieversie, randnummer 89 van deze versie. Hoofdstuk 5 van het wetsvoorstel Wet collectieve warmte (Wcw) gaat specifiek over WarmtelinQ en is daarmee niet relevant voor andere warmteleveranciers behalve WarmtelinQ. Bovendien ziet deze RAR op de huidige warmtewet, en niet op de Wcw.

Verwijderen afschrijvingen uit definitielijst

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Verwijderen afschrijvingen uit definitielijst”

30. ENL is van mening dat het begrip afschrijvingen onvolledig is beschreven in de definitielijst. ENL verwijst dat in randnummer 38 het begrip volledig staat toegelicht, evenals bijzondere waardeverminderingen. ENL stelt voor het begrip afschrijvingen buiten de definitielijst te laten.

Reactie ACM zienswijze “Verwijderen afschrijvingen uit definitielijst”

31. Randnummer 38 schrijft voor op welke manier afschrijvingen berekend dienen te worden. De ACM is van mening dat dergelijke voorschriften geen onderdeel zijn van de definitie van afschrijving, maar van de accountingregels omtrent afschrijvingen. Derhalve ziet de ACM geen reden om de definitie te wijzigen.

Onvolledige beschrijving gereguleerd en ongereguleerd

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Onvolledige beschrijving gereguleerd en ongereguleerd”

32. ENL is van mening dat de begrippen gereguleerd en ongereguleerd onvolledig zijn beschreven. Dit berust met name op grootverbruikers, waar niet wordt benoemd dat grootverbruikers gereguleerd zijn wanneer zij warmte leveren aan kleinverbruikers. ENL stelt voor dat de ACM de definitie aanpast en laat aansluiten bij de definitie in de warmtewet.

Reactie ACM zienswijze “Onvolledige beschrijving gereguleerd en ongereguleerd”

33. De ACM heeft de definitie op basis van input van ENL verduidelijkt.

Verduidelijking instructies voor activa waarvan de kostprijs niet betrouwbaar vastgesteld kan worden

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Verduidelijking instructies voor activa waarvan de kostprijs niet betrouwbaar vastgesteld kan worden”

34. ENL verzoekt de ACM om duidelijke instructies voor het toekennen van activa waarvan de kostprijs van dit actief niet betrouwbaar vastgesteld kan worden.

Reactie ACM zienswijze “Verduidelijking instructies voor activa waarvan de kostprijs niet betrouwbaar vastgesteld kan worden”

35. Uit de zienswijze en gesprekken met warmteleveranciers blijkt voor de ACM dat dit gaat over overgenomen netten, waar een prijs is afgesproken voor het hele netwerk, niet voor specifieke activa. Bij overname voldoet een redelijke inschatting op basis van de waardering van de overgenomen activa. De ACM heeft dit verduidelijkt in de RAR.

Aansluiten definitie warmtebedrijf bij warmteleverancier

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Aansluiten definitie warmtebedrijf bij warmteleverancier”

36. ENL vraagt zich af of met het oog op de WCW, en het daarmee samenhangende begrip warmtebedrijf, niet logischer zou zijn om daarin in de RAR aan te sluiten bij de daarin gehanteerde definities.

Reactie zienswijze “Aansluiten definitie warmtebedrijf bij warmteleverancier”

37. ACM houdt in deze RAR vast aan het begrip warmteleverancier uit de Warmtewet. In de Wcw RAR zal ACM de term warmtebedrijf hanteren conform Wcw.

4) Accountantscontrole

Accountantscontrole

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL, NV, IW	Ja

Samenvatting zienswijze accountantscontrole

38. ENL wijst er op dat een verbeterde RAR de datakwaliteit zal verbeteren, stelt dat een volwaardige accountantscontrole disproportioneel is. Zij vindt dat een directieverklaring voldoende zekerheid biedt voor de betrouwbaarheid van de aangeleverde data. Indien de ACM toch een accountantsproduct wenst, stelt ENL als alternatief een rapport van feitelijke bevindingen voor vanwege de lagere kosten of een controleverklaring voor warmtenetten met minimaal 1.500 aansluitingen. NV geeft aan zorgen te hebben over de hoogte van de accountantskosten indien de controleverklaring op netniveau moet worden afgegeven en ziet graag een afweging kosten versus baten. IW wil graag weten of een aansluiting met een corporatie als één aansluiting telt.

Reactie ACM zienswijze accountantscontrole

39. De ACM hecht waarde aan een accountantsproduct, omdat een accountant onafhankelijk opereert. Daardoor geeft een accountantsproduct een hogere zekerheid over de kwaliteit van data dan een directieverklaring. De ACM wijst er ook op dat het parlement waarde hecht aan een hoge datakwaliteit. Via een amendement op de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (WGIW) is de Warmtewet per 1 januari 2025 gewijzigd waarbij de ACM de wettelijke mogelijkheid heeft gekregen om vanaf die datum een controleverklaring op te vragen⁴.
40. De ACM heeft echter wel begrip voor de zorgen die warmteleveranciers hebben geuit over de korte deadlines en late aankondiging van deze controle. De ACM acht het niet redelijk om in het licht van deze moeilijkheden nog een volledige controleverklaring op deze termijn te eisen. De ACM gaat hierom voor de rendementsdata van 2024 mee met de suggestie van ENL om een rapport van feitelijke bevindingen ook te accepteren. Formeel heet dit een rapport inzake overeengekomen specifieke werkzaamheden conform de per 1 januari 2024 vernieuwde standaard 4400 van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (hierna: 4400 rapport). De ACM zal in de invul- en accountantsinstructie instructies voor het 4400 rapport opnemen.
41. De ACM zal daarbij zorgen voor duidelijke normen zodat de accountant weet hoe hij zijn werk moet uitvoeren. Het gaat om een beperkte groep warmteleveranciers en daarmee ook een beperkt aantal accountantsproducten. Voorts krijgen de warmteleveranciers gelegenheid om te reageren op een concept van de instructies.
42. Aangezien de ACM waarde hecht aan een juiste kostentoerekening van de warmteleverancier bij netten met meer dan 1.500 verbruikers, zal dat onderdeel zijn van het accountantsproduct. Een woningcorporatie en een VvE die doorlevert telt daarbij als één verbruiker.
43. De ACM vereist voor de rendementsdata 2025 een beoordelingsverklaring van een accountant, uiterlijk op te leveren in juni 2026. De ACM zal In juli 2025 concept instructies voor de beoordelingsverklaring voorleggen aan de sector.

⁴ Artikel 14 lid 3 Warmtewet

5) Interne verrekenprijzen

Opstellen van transferpricing documentatie onuitvoerbaar

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Opstellen van transferpricing documentatie onuitvoerbaar”

44. ENL is van mening dat het opstellen van transferpricing documentatie uitgebreide kostendossiers, tax opinions en systeemaanpassingen vergt. ENL is van mening dat invoering hiervan op korte termijn onrealistisch is.

Reactie ACM zienswijze “Opstellen van transferpricing documentatie onuitvoerbaar”

45. De ACM begrijpt dat inzicht geven in interne verrekenprijzen inspanning vereist, maar wijst tegelijkertijd op het belang van inzicht in winsten op intern verhandelde goederen en diensten voor het betrouwbaar vaststellen van het rendement op gereguleerde activiteiten. De ACM vereenvoudigt de gevraagde mate van inzicht.
46. Om de uitvoeringslast te verlagen zal de ACM in de RAR de voorschriften over inzicht in interne verrekenprijzen beperken tot informatie over in hoeverre de warmteleverancier uitsluitend inkoopt bij groepsmaatschappijen die opereren als cost center en, indien de warmteleverancier inkoopt bij groepsmaatschappijen die opereren als profit center, per groepsmaatschappij de omvang van de winsten die de groepsmaatschappij heeft gemaakt op de leveringen aan de warmteleverancier per soort goederen en diensten.

Motivatie uitvraag interne verrekenprijzen

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Motivatie uitvraag interne verrekenprijzen”

47. Het is voor ENL niet duidelijk waarom en op welke grondslag de ACM informatie over interne verrekenprijzen uit wil vragen. Specifiek geeft zij aan dat de winsten van de groepsmaatschappijen buiten de scope van de regulering vallen.

Reactie ACM zienswijze “Motivatie uitvraag interne verrekenprijzen”

48. De ACM hecht belang aan het uitvragen van informatie omtrent de interne verrekenprijzen. De informatie over interne verrekenprijzen is belangrijke context om de gereguleerde rendementen beter te begrijpen. Dit is zowel voor de ACM als voor de buitenwereld relevante informatie: Behaalt een warmteleverancier een bepaald rendement vanwege uitzonderlijke hoge of lage interne verrekenprijzen? Voor wat betreft de grondslag verwijst de ACM naar artikel 14 lid 2 van de Warmtewet, waar staat dat de ACM een (warmte)leverancier *of een groep waartoe die behoort* kan verzoeken informatie op grond van de regulatorische accountingregels te verstrekken.
49. Wat betreft de winsten van de groepsmaatschappijen benadrukt de ACM dat zij niet vraagt naar de overkoepelende winsten van de groepsmaatschappij. De ACM vraagt enkel welke winstmarge de groepsmaatschappij vraagt voor de specifieke goederen en diensten die zij doorleveren aan de warmteleverancier. Deze informatie heeft direct betrekking op de kosten van de warmteleverancier, en zijn in die hoedanigheid dus relevant voor de rendementsmonitor.

Publicatie interne verrekenprijzen onwenselijk

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL, NV	Nee

Samenvatting zienswijze “Publicatie interne verrekenprijzen onwenselijk”

50. ENL is van mening dat het ongewenst is te publiceren over interne verrekenprijzen. NV onderschrijft het belang van transparantie en de naleving van de regels omtrent verrekenprijzen, maar deelt de zorgen van ENL over het publiceren van moeilijk te interpreteren gegevens omdat dat tot onvolledige beeldvorming in de buitenwereld zou kunnen leiden. Ook uiten beide partijen zorgen over de vertrouwelijkheid van deze gegevens.

Reactie ACM zienswijze “Publicatie interne verrekenprijzen onwenselijk”

51. De ACM heeft begrip voor deze zorgen. De ACM kan nog niet met zekerheid zeggen of en zo ja op welke manier zij voornemens is naar buiten te treden over interne verrekenprijzen. De ACM zal een eventuele publicatie zorgvuldig voorbereiden. Bij het besluit vanuit de ACM om al dan niet naar buiten te treden worden deze zorgen meegewogen. De RAR zegt echter niets over mogelijke publicatie, dus leidt deze zienswijze niet tot een wijziging in de RAR.

6) Zienswijze materiële vaste activa

Onderscheiden van activa in één technische ruimte

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Onderscheiden van activa in één technische ruimte”

52. ENL stelt dat het in praktijk niet uitvoerbaar is om kosten van warmtepompen, buffervaten, waterbehandeling en regeltechniek in één technische ruimte te verdelen over de losse componenten ‘productie’ en ‘net’. ENL stelt voor om alle kosten in één technische ruimte te rubriceren onder warmteproductie (bron). ENL heeft op 4 juni 2025 een concrete tekstsuggestie aangeleverd voor de RAR.

Reactie ACM zienswijze “Onderscheiden van activa in één technische ruimte”

53. De ACM begrijpt dat activa in één technische ruimte lastig toe te rekenen zijn aan ‘productie’ en/of ‘net’. De ACM kan zich vinden in de redenering van ENL en neemt derhalve de tekstsuggestie van ENL over in de RAR.

Splitsing afleverset en warmtemeter

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Splitsing afleverset en warmtemeter”

54. ENL stelt dat de splitsing tussen een afleverset en warmtemeter in de praktijk niet goed te maken is, omdat deze afzonderlijke delen in één apparaat gelijktijdig worden geplaatst. Daarnaast stelt ENL dat het maken van een splitsing tussen bovengenoemde subjectief en arbeidsintensief zou zijn. ENL stelt voor de twee categorieën samen te voegen tot één type activa en dat middels reguleringsdata er een opgave gedaan kan worden voor de separate inkoopkosten van de afleverset en de warmtemeter.

Reactie ACM zienswijze “Splitsing afleverset en warmtemeter”

55. De ACM erkent dat in veel gevallen het lastig is om de warmtemeter los te rapporteren van de afleverset. De ACM gaat mee in de zienswijze van ENL, en heeft in de RAR vermeld dat warmtemeters die integraal onderdeel zijn van een afleverset gezamenlijk worden opgegeven.

Onderscheiden van warmtenet en warmteaansluiting

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Onderscheiden van warmtenet en warmteaansluiting”

56. ENL stelt dat het onderscheiden van de activa typen warmtenet enerzijds en de warmteaansluiting anderzijds zorgt voor extra administratieve lasten. Daarnaast stelt ENL dat dit zou leiden tot subjectieve toerekening en dat het onduidelijk is waar een warmtenet eindigt en waar de aansluiting start. ENL stelt voor alleen onderscheid te maken tussen primair net en secundair net, inclusief de aansluitleiding.

Reactie ACM zienswijze "Onderscheiden van warmtenet en warmteaansluiting"

57. De ACM erkent dat in veel gevallen het lastig is om aansluitleidingen los te rapporteren van het warmtenet. De ACM wil echter wel een inzicht krijgen in de separate kosten, dus is de ACM voornemens om deze informatie middels de reguleringsdata op te vragen. Daarbij benadrukt de ACM dat wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om aansluitleidingen en het warmtenet te splitsen, warmteleveranciers zelf op basis van gedegen onderbouwing, een eigen toerekening mogen toepassen.

Kosten en afschrijvingen bij een mismatch tussen afschrijvingstermijn en exploitatierecht

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
IW	Ja

Samenvatting zienswijze "Kosten en afschrijvingen bij een mismatch tussen afschrijvingstermijn en exploitatierecht"

58. IW stelt dat randnummer 45 'Activering vs. Onderhoud' ruimte voor interpretatie biedt en dat het onduidelijk is wat er van haar verwacht wordt bij significant en noodzakelijk onderhoud dat de (economische) levensduur van het actief niet verlengt. Ze stelt gewend te zijn deze kosten te activeren.

Reactie ACM zienswijze "Kosten en afschrijvingen bij een mismatch tussen afschrijvingstermijn en exploitatierecht"

59. In de casus die door IW wordt beschreven is sprake van een significante noodzakelijke uitgave. Daarbij dient IW eerst vast te stellen of dit gezien dient te worden als nieuwe (vervangings)investering of als onderhoud. Als dit een separate investering of een component van een investering is wordt deze net als alle andere activa behandeld en dus geactiveerd. De afschrijvingstermijn hangt dan af van de gebruiksduur van het actief. Zoals ook aangegeven in randnummer 38 is de gebruiksduur niet automatisch gerelateerd aan de concessieperiode, tenzij zeker is dat het actief aan het einde van de concessieperiode geen restwaarde meer heeft. Indien dit geen nieuwe investering maar onderhoud is van een (component van een) activum dient een warmteleverancier de regels uit randnummer 45 te hanteren. Dit onderhoud verlengt de levensduur niet en het is niet waarschijnlijk dat de bestedingen zullen leiden tot een toename van de toekomstige economische voordelen. Daarmee dienen deze kosten als operationele kosten verantwoord te worden. De ACM heeft in randnummer 38 een verduidelijking opgenomen in de RAR.

Rubricering bijdrage aansluitkosten en kostendekkingsbijdrage

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
NV	Nee

Samenvatting van zienswijze "Rubricering bijdrage aansluitkosten en kostendekkingsbijdrage"

60. NV stelt dat de rubricering van 'bijdrage aansluitkosten' en 'kostendekkingsbijdrage' zijn aangepast en dat deze strijdig zijn met IFRS 15 en RJ 270. NV stelt dat bovengenoemde bijdragen voorheen als opbrengsten geclassificeerd waren. NV licht toe dat bijdragen van derden voortvloeien uit een contract met een klant, waardoor deze als opbrengsten geclassificeerd dienen te worden op basis van IFRS en RJ.
61. Daarnaast stelt NV dat op grond van randnummer 60 in de RAR "60. Vrijval van de EAB, de KDB en gepassiveerde subsidies wordt afzonderlijk opgegeven en niet gesaldeerd met afschrijvingen" vrijval als onderdeel van kosten wordt gepresenteerd. Hierdoor ontstaat een verschil tussen de commerciële jaarrekening en de rendementsmonitor, wat leidt tot extra handmatige aanpassingen. NV stelt voor dat de RAR aansluit bij IFRS en dat de aanpassingen ongedaan worden gemaakt.

Reactie zienswijze “Rubricering bijdrage aansluitkosten en kostendeckingsbijdrage”

62. Het is inderdaad zo dat de ACM in deze RAR bewust kiest voor een rapporteringswijze voor de invulmodule die afwijkt van de verwerking in de jaarrekening. Alhoewel de basis van de RAR aansluit op BW2 Titel 9/IFRS kan een RAR voorschriften bevatten die daarvan afwijken.

Rubricering van subsidieopbrengsten

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
NV	Nee

Samenvatting zienswijze “Rubricering van subsidieopbrengsten”

63. NV stelt dat randnummer 60 van de RAR voorschrijft dat investeringssubsidies gepassiveerd dienen te worden, terwijl IAS 20.24 de mogelijkheid geeft om subsidies in mindering te brengen op de kostprijs van het actief, óf dit te verwerken aan de creditzijde van de balans. NV stelt voor dat subsidies verwerkt dienen te worden in het actief.

Reactie ACM zienswijze “Rubricering van subsidieopbrengsten”

64. De ACM begrijpt de opmerking van NV vanuit accountingprincipes. Voor het bepalen van het rendement kijkt de ACM naar de netto activa waarde, waardoor er geen verschil is in uitkomst op het rendement. Voor het verkrijgen van inzicht is de ACM van mening dat de uitsplitsing wel zinvol is.

Opbrengsten gespecificeerd in randnummer 71 (consultatieversie) zouden uitsluitend exploitatieopbrengsten moeten zijn

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
NV	Nee

Samenvatting zienswijze “Opbrengsten gespecificeerd in randnummer 71 zouden uitsluitend exploitatieopbrengsten moeten zijn”

65. NV stelt dat randnummer 71 (consultatieversie) voorschrijft dat subsidieopbrengsten, voor zover deze toerekenbaar zijn aan hetzelfde verslagjaar, onder opbrengsten subsidies vallen. Op basis van randnummer 60 (consultatieversie) stelt NV dat zij verwachtte dat de vrijval van subsidiebijdragen met betrekking tot investeringssubsidies in de kosten verantwoord zou worden en dat slechts exploitatiesubsidies als overige opbrengsten zouden worden gezien. NV stelt voor dat de ACM concreet benoemt dat de opbrengsten zoals benoemd in randnummer 71 uitsluitend opbrengsten uit hoofde van exploitatiesubsidies betreffen.

Reactie zienswijze “Opbrengsten gespecificeerd in randnummer 71 zouden uitsluitend exploitatieopbrengsten moeten zijn”

66. In deze RAR wil de ACM alle soorten subsidies, dus ook aan het verslagjaar toegerekende exploitatiesubsidies en investeringssubsidies, in de invulmodule als opbrengsten terugzien. De verwerking in de jaarrekening van een warmteleverancier zal (deels) anders zijn.

7) Zienswijze immateriële vaste activa

Uitsluiten goodwill van activering

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Uitsluiten goodwill van activering”

67. ENL stelt dat goodwill niet mag worden geactiveerd en vraagt zich af of dat betekent dat deze uitgaven als kosten dienen te worden gerapporteerd verdeeld over de verschillende activiteiten, toegerekend naar gereguleerd en ongereguleerd?

Reactie ACM zienswijze “Uitsluiten goodwill van activering”

68. De ACM is van mening dat goodwill in geen geval onderdeel dient te worden van de GAW. Activering is daarmee uitgesloten en kosten gerelateerd aan goodwill kunnen daarmee niet worden terugverdiend. Goodwill is namelijk per definitie geen actief dat wordt aangewend voor de uitvoering van de wettelijke taken van warmteleveranciers.

8) Kostentoerekening

Grootverbruikers zonder leveringsgarantie

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Grootverbruikers zonder leveringsgarantie”

69. ENL stelt dat de door de ACM gehanteerde generieke factor van 0,65 de bijdrage van grootverbruikers aan piekbelasting “gigantisch” overschat. Dat zou leiden tot een onevenredige toerekening van kosten aan grootverbruikers. Dat komt doordat veel grootverbruikers afschakelbaarheid accepteren en daardoor in de praktijk een gelijktijdigheid van nul kennen. Warmtenetten worden aangelegd voor kleinverbruikers met bijbehorende leveringszekerheidseisen.
70. ENL stelt voor om:
- Warmteleveranciers de mogelijkheid te geven om gelijktijdigheid van grootverbruikers (non-firm) te onderbouwen en een gelijktijdigheid van nihil te gebruiken indien deze grootverbruikers afschakelen bij pieken in het warmtenet;
 - De definitie van benodigde netcapaciteit aan te passen door voor afschakelbare aansluitingen het gecontracteerde non-firm vermogen te vermenigvuldigen met de overeengekomen gelijktijdigheid;
 - Non-firm als volgt te definiëren: een aansluiting waarbij in een contractuele overeenkomst is opgenomen dat er geen verplichting is tot warmtelevering bij warmtetekorten, zoals piekmomenten en/of storingen.

Reactie ACM zienswijze “Grootverbruikers zonder leveringsgarantie”

71. Ten eerste merkt de ACM op dat geen verplichting hebben tot levering bij storingen onvoldoende grond is om een afnemer als non-firm te bestempelen. In de Warmtewet is leveringszekerheid voor verbruikers (voornamelijk consumenten en MKB) geregeld. De Warmtewet erkent dat sprake kan zijn van storingen in de warmtelevering, waarbij sprake kan zijn van compensatie aan verbruikers. In de definitie van ENL (geen verplichting tot warmtelevering bij storingen) zou dus ook bij kleinverbruikers sprake zijn van een non-firm overeenkomst. De ACM begrijpt echter dat ENL doelt op bedrijven die actief door de warmteleverancier afgesloten kunnen worden op bijvoorbeeld piekmomenten.
72. De ACM heeft naar aanleiding van deze zienswijze in mei en juni 2025 gesprekken gevoerd met Energie-Nederland, Ennatuurlijk, Gemeente Eindhoven, Essent, Eneco en HVC om meer duidelijkheid te verkrijgen over contracten waarin afschakelbaarheid is opgenomen. Daaruit blijkt dat het hoofdzakelijk gaat om tuinders. De ACM heeft geconstateerd dat er contracten zijn met bepalingen waaruit blijkt dat een grootverbruiker op verzoek van de warmteleverancier afgeschakeld kan worden. Dat vindt bijvoorbeeld plaats op piekmomenten. Ook komt het voor dat een grootverbruiker zelf besluit om af te schakelen, bijvoorbeeld als een warmteleverancier gebruik gemaakt van een piekinstallatie die gebruik maakt van duur aardgas, waardoor het voor de grootverbruiker goedkoper is om zelf warmte te produceren via, bijvoorbeeld, een WKK. Zoals in de consultatiereactie van ENL opgenomen vinden de warmteleveranciers dat grootverbruikers met afschakelbare contracten geen beslag leggen op de warmte-infrastructuur, doordat zij gebruik maken van overvloedige capaciteit. De capaciteit is daarbij altijd beschikbaar voor afnemers met leveringszekerheid, die dan ook de kosten voor de warmte-infrastructuur moeten dragen.
73. Het hanteren van een generieke gelijktijdigheid van nihil voor afnemers met afschakelbare contracten vindt de ACM niet redelijk. Enkel een bedrijf dat in het geheel geen gebruik maakt van een warmtenet,

doordat hij niet op het warmtenet is aangesloten, veroorzaakt geen kosten voor een warmtenet. De redenatie dat een bedrijf dat wel gebruik maakt van het warmtenet in het geheel geen kosten veroorzaakt voor dat warmtenet, is in de optiek van de ACM niet uit te leggen. Als voorbeeld: stel dat een warmtenet is aangelegd uitsluitend voor tuinders die allen een afschakelbaar contract hebben, dan zal toch sprake moeten zijn van een toerekening van de kosten van dat warmtenet.

74. Dit vraagstuk heeft raakvlakken met cascadering. De ACM wijst ENL erop dat in de kostentoerekening de mogelijkheid voor cascadering is opgenomen. In een voorbeeld waarbij een tuindersgebied naast een stad wordt voorzien van warmte en enkele wijken in die stad, dan is het via cascadering mogelijk om de tuinders niet te laten betalen voor de kosten die het warmtenet in de stad veroorzaken.
75. De ACM kan zich voorstellen dat voor sommige gebruikers de gelijktijdigheid lager is dan 0.65. De gelijktijdigheidsfactor van 0,65 voor grootverbruikers is een gemiddelde op basis van een rapport van CE Delft.⁵ De warmteleveranciers gaven aan dat afschakelbare contracten vaak voorkomen bij tuinders. Voor individuele tuinders zou dat te hoog kunnen zijn, terwijl het voor andere gebruikers juist te laag zou kunnen zijn. Het is ook voor te stellen dat de gelijktijdigheid juist hoger is, bijvoorbeeld omdat tuinders enerzijds een goede inschatting zullen maken van de door hen benodigde aansluitcapaciteit en de verwarming van kassen in de winterperiode 24/7 belasting zal opleveren. Het is ondoenlijk om voor elke individuele aangeslotene een individuele gelijktijdigheidsfactor vast te stellen in de RAR. De ACM houdt daarom vast aan het extern gevalideerde gemiddelde van 0.65.
76. De ACM is wel voornemens om, mede in reactie op deze zienswijze, wijzigingen aan te brengen rondom de kostentoerekening voor piek- en backuplevering voor afnemers met non-firm contracten.

Inkoopkosten vast/variabel

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze "Inkoopkosten vast / variabel"

77. ENL stelt dat vaste inkoopkosten zoals take-or-pay contracten, reserveringsvergoedingen voor piekvermogen en langjarige contracten met een vaste beschikbaarheidscomponent gedreven worden door het gecontracteerde vermogen en niet door het geleverde volume. Tevens heeft ENL de indruk dat deze toerekening voorsorteert op fase 2 van de tariefregulering onder de Wcw.

Reactie ACM zienswijze "Inkoopkosten vast / variabel"

78. In bijlage 3 van de geconsulteerde RAR is al een toelichting opgenomen: 'De warmteleverancier kan beredeneren dat niet toerekenbare vaste productiekosten op basis van netcapaciteit toegerekend zouden moeten worden, omdat er immers veel vaste kosten zijn om productiecapaciteit beschikbaar te houden. De ACM vindt het vanuit het oogpunt van kostentoerekening gereguleerd/ongereguleerd eerlijker en praktischer om alle productiekosten op basis van verbruik toe te rekenen. De warmteleverancier kan immers inspelen op veranderingen in verbruik door multisourcing toe te passen en via optimalisatie van diverse bronnen met verschillende capex/opex de productiekosten te optimaliseren. Daarbij ontstaat er geen risico voor de warmteleverancier: alle kosten worden verdeeld in de kostentoerekening. Een mogelijk risico ontstaat pas op het moment dat productiekosten inefficiënt zijn.'
79. Kleinverbruikers bevinden zich niet in de positie dat zij naar alternatieve (goedkopere) bronnen kunnen zoeken bij afname in verbruik, of kunnen zorgen voor meer afzet door bijvoorbeeld een aanpalende wijk aan te sluiten. Daarom vindt de ACM het eerlijker om ook de vaste kosten toe te rekenen op basis van verbruik.

⁵ Warmtenetten in VESTA Mais, CE Delft, november 2022

80. Uit de gesprekken die de ACM heeft gevoerd met diverse warmteleveranciers is echter wel naar voren gekomen dat er bij dit vraagstuk een overlap zit met het vraagstuk omtrent non-firm contracten. Er zijn partijen die vanwege hun contractvorm helemaal geen gebruik maken van piek- of backupcapaciteit. Dit betreft dan bijvoorbeeld tuinders die op piekmomenten uitgeschakeld worden en overstappen op hun eigen installaties. Deze verbruikers maken helemaal geen gebruik van de piekcapaciteit, dus de ACM acht het onredelijk om deze kosten aan deze verbruikers toe te rekenen. De ACM heeft dit onderscheid toegevoegd aan de RAR.

5kW onderschat vermogens kleinverbruikers

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “5 kW onderschat vermogens kleinverbruikers”

81. ENL betoogt dat het hanteren van 5 kW vermogen voor kleinverbruikers een onderschatting is. ENL stelt dat het hanteren van de WTW (warm tapwater) vermogens door de ACM eerder wel werd geaccepteerd

Reactie ACM zienswijze “5 kW onderschat vermogens kleinverbruikers”

82. De ACM heeft de 5 kW gelijktijdigheid voor kleinverbruikers onderbouwd. ENL geeft geen onderbouwing waarom de 5 kW een onderschatting is. De ACM heeft geen redenen om de 5 kW aan te passen.
83. Ten aanzien van het punt dat WTW-vermogens door de ACM eerder wel werden geaccepteerd het volgende: De ACM heeft in 2024 voor het eerst bij 5 warmteleveranciers een rendementstoets uitgevoerd. Op basis van de ervaringen uit deze toetsen heeft de ACM geconstateerd dat de toenmalige kostentoerekeningsmethodiek te veel vrijheidsgraden had. Dit bleek onder andere uit het feit dat 4 van de 5 getoetste warmteleveranciers na aanvang van de toets nieuwe data met andere keuzes omtrent de kostentoerekening hebben aangeleverd. Het hanteren van de 5 kW is onderdeel van het verduidelijken en verbeteren van de kostentoerekeningsmethodiek.

Bijdrage aansluitkosten

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Bijdrage aansluitkosten”

84. ENL geeft aan dat de BAK op projectniveau wordt geadministreerd en niet op basis van het onderscheid gereguleerd/ongereguleerd. Daarbij vraagt ENL om een motivatie waarom voor de BAK een afwijkende toerekening wordt gehanteerd.
85. ENL geeft aan dat het verdelen van de kostendeckingsbijdrage absoluut niet proportioneel is aan het aantal aansluitingen en stelt een proportionele toerekening op basis van activacategorieën of op basis van vermogen voor. De kostendeckingsbijdrage is volgens ENL bedoeld voor de project-brede onrendabele top en daarmee niet gerelateerd aan het aantal aansluitingen.

Reactie ACM zienswijze “Bijdrage aansluitkosten”

86. De ACM heeft naar aanleiding van deze zienswijze in mei en juni 2025 gesprekken gevoerd met Energie-Nederland, Ennatuurlijk, Gemeente Eindhoven, NetVerder, Essent, Eneco en HVC om meer duidelijkheid te verkrijgen over de toerekening van de BAK. Het beeld dat uit deze gesprekken

voortkomt, is wisselend. Volgens sommige warmteleveranciers is de kostendekkingsbijdrage meestal niet direct toe te rekenen, omdat deze wordt betaald door projectontwikkelaars en de warmteleveranciers geen zicht hebben over hoe de projectontwikkelaar deze kosten doorberekent. Andere warmteleveranciers stellen dat de kostenbijdrage vaak wel direct toe te rekenen is aan gereguleerde en ongereguleerde verbruikers. Daarbij kwam ook de 100 kW grens voor gereguleerd/ongereguleerd aan de orde. Nagenoeg alle winkels (inclusief supermarkten), sportscholen en zelfs kleinere scholen hebben voldoende aan 100 kW en zijn daarmee gereguleerd. De ACM heeft ook begrepen dat bij individuele contracten vaak herleidbaar is of kostendekkingsbijdrage gereguleerd of ongereguleerd is en daarmee direct toegerekend kan worden.

87. Naar aanleiding van de gesprekken gaat de ACM deels mee met het voorstel van ENL. De ACM maakt een specifieke uitzondering voor gevallen waarin de KDB betaald wordt door projectontwikkelaars en deze niet direct is toe te bedelen aan gereguleerd of ongereguleerd. In die specifieke situatie kan de warmteleverancier voor dat specifieke project gebruik maken van de verdeelsleutel op basis van netcapaciteit. De ACM heeft dit in de RAR verder verduidelijkt.

Verdeling op basis van costdrivers i.p.v. ABC

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Verdeling op basis van costdrivers i.p.v. ABC”

88. ENL geeft aan dat het hanteren van activity based costing leidt tot een minder accuraat beeld omdat er sprake is van een toerekening in twee stappen. ENL vraagt zich af of verdeling op basis van cost drivers zou kunnen.

Reactie ACM zienswijze “Verdeling op basis van costdrivers ipv ABC”

89. Kostenveroorzaking (of reflectie inzet productiemiddelen, de terminologie in de RAR) is het uitgangspunt. Het is vervolgens vooral de vraag hoe dat zo goed/eerlijk mogelijk te benaderen is zonder een model te hebben dat door de complexiteit niet meer uitvoerbaar is. De ACM is van mening een zorgvuldige methodiek opgezet te hebben, die getoetst is door Royal HaskoningDHV. Die methodiek gaat juist ook uit van de cost drivers per activiteit.

Directe toerekening

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Nee

Samenvatting zienswijze “Directe toerekening”

90. ENL beschrijft dat medewerkers, die niet vallen onder de PIOFACH functies, werkzaamheden verrichten die vallen onder meerdere activiteiten. Dat zou kunnen leiden tot een uitvoering intensieve urenadministratie. ENL stelt voor personeelskosten toe te wijzen op grond van functie of toe te rekenen conform de PIOFACH functies.
91. ENL vraagt zich ook af wat directe toerekening precies inhoudt. Voorts wil ENL graag weten of 10-40% van de totale kosten die indirect zijn, ook na toepassen van schattingen, voldoet aan het criterium ‘relatief klein’.

Reactie ACM zienswijze “Directe toerekening”

92. Om te zorgen voor een zo zuiver mogelijke toerekening van de kosten aan activiteiten is het nodig om zo veel als mogelijk kosten direct toe te rekenen. De RAR bevat een bepaling die het mogelijk maakt om schattingen te gebruiken, waardoor voor het toerekenen van directe kosten schattingen gebruikt mogen worden. Het is dus prima om voor bijvoorbeeld een onderhoudsmedewerker een geschatte toerekening te maken, indien er geen urenregistratie bestaat.

93. De ACM vindt 10% indirecte kosten zeker relatief klein. Warmteleveranciers moeten zich inspannen om niet meer dan 25% van de kosten als indirect toe te rekenen naar de activiteiten.

Verkoop van warmte

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
GEH	Nee

Samenvatting zienswijze “Verkoop van warmte”

94. GEH vindt dat de RAR niet duidelijk beschrijft of verkoop van warmte behoort bij de activiteit ‘productie en inkoop van thermische energie’ of bij een andere activiteit.

Reactie zienswijze “Verkoop van warmte”

95. De RAR bevat een systematiek om de kosten toe te rekenen aan gereguleerde en ongereguleerde afnemers. De opbrengsten gegenereerd uit de verkopen aan gereguleerde en ongereguleerde afnemers zijn niet opgenomen in het kostentoerekeningsmodel. De reden dat verkopen van andere energievormen dan thermische energie en subsidies bij de activiteit productie en inkoop van thermische energie staan is dat dit opbrengsten zijn die niet afkomstig zijn van gereguleerde en ongereguleerde afnemers, maar wel zorgen voor lagere kosten. Verkoop van warmte vindt plaats aan gereguleerde en/of ongereguleerde afnemers.

Comply or explain

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
NV	Nee

Samenvatting zienswijze “Comply or explain”

96. NV is voorstander van het ‘comply-or-explain’ principe, omdat specifieke situaties ertoe kunnen leiden dat een specifieke verdeelsleutel passender is.

Reactie zienswijze “kostentoerekening – comply or explain”

97. De ACM begrijpt het punt van NV. De ACM heeft vanuit haar kennis over de sector een kostentoerekeningsmodel opgesteld dat vervolgens door Royal Haskoning DHV is getoetst. Deze consultatieronde biedt de mogelijkheid aan alle vergunninghoudende warmteleveranciers om zienswijzen in te dienen op de RAR, met inbegrip van het kostentoerekeningsmodel. De ACM is van opvatting dat daarmee een robuust kostentoerekeningsmodel tot stand is gekomen.

98. Voor de volledigheid merkt de ACM wel nog op dat de ACM voornemens is deze RAR te gebruiken voor zowel de rendementsmonitor als de rendementstoets. Als er uit de rendementstoets op basis van deze RAR uitkomsten zouden komen die niet overeenkomen met de realiteit waar warmteleveranciers mee te maken hebben zal de ACM vanuit het zorgvuldigheidsbeginsel hierover in gesprek treden met de warmteleveranciers.

9) Ontwikkelkosten nieuwe netten

Ontwikkelkosten nieuwe netten

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Ontwikkelkosten nieuwe netten”

99. ENL uit in haar zienswijze zorgen over de ontwikkelkosten van nieuwe netten. De ACM categoriseert deze onder een ‘overige’ activiteit, maar volgens ENL zouden deze kosten verdeeld moeten worden over activiteit 1 t/m 3. ENL betoogt dat deze kosten wel gemaakt worden, en dus ook terugverdiend moeten kunnen worden. Vanaf fase 2 worden de kosten weliswaar per net vastgesteld, maar dat hoeft voor deze fase nog niet te gebeuren.
100. Daarnaast vraagt ENL of kosten die samenhangen met onderzoek en ontwikkeling die niet zijn geactiveerd in het kader van deze RAR extracomptabel mogen worden geactiveerd.

Reactie ACM zienswijze “Ontwikkelkosten nieuwe netten”

101. Ten eerste benadrukt de ACM dat als een net wel gerealiseerd wordt, de warmteleverancier een deel van de ontwikkelkosten kan activeren, waarmee ze onder de activiteiten 1 t/m 3 zullen vallen. Hierdoor worden deze kosten tot op zekere hoogte vergoed via activeringen. Hiermee worden echter nog niet alle kosten gedekt.
102. De ACM gaat deels mee in het voorstel van ENL om deze kosten over de andere categorieën te verdelen. De ontwikkeling van nieuwe netten is feitelijk een andere activiteit dan de eerste drie activiteiten, dus de ACM blijft deze kosten als losse activiteit uitvragen. Dat gezegd hebbende heeft de ACM wel begrip voor de zorgen van ENL. In deze fase worden de rendementen nog niet bepaald op individueel netniveau. De ACM heeft daarom een verdeelsleutel voor de ontwikkelkosten nieuwe netten geïntroduceerd waarmee een deel van deze kosten toegewezen mogen worden aan gereguleerde gebruikers.
103. Desinvestering als gevolg van een mislukte ontwikkeling van een nieuw net ziet de ACM als onderdeel van het ondernemersrisico. Het redelijk rendement is onder andere bedoeld om ondernemersrisico's mee af te dekken. De ACM vindt het daarom niet redelijk om deze desinvesteringen mee te nemen als onderdeel van de gereguleerde kosten. Nu de ACM heeft verduidelijkt dat zij de ontwikkelkosten deels meeweegt bij de berekening van het rendement neemt de ACM ook in de RAR op dat deze kosten niet meegenomen dienen te worden in de berekening van de rendementen.
104. Wat betreft het activeren van ontwikkelkosten benadrukt de ACM dat kosten niet dubbel mee mogen worden genomen in het rendement. Omdat de ACM meegaat in het voorstel van ENL om niet-geactiveerde kosten voor ontwikkeling nieuwe netten wel mee te nemen in het gereguleerde rendement, vervalt het argument om deze kosten extracomptabel te activeren. Operationele kosten die worden geactiveerd mogen niet ook worden opgegeven als kosten onder de activiteit ontwikkeling nieuwe netten en vice versa. Dit heeft de ACM in de RAR verduidelijkt.

10) Overig

Noodleverancier

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
IW	Nee

Samenvatting zienswijze “noodleverancier”

105. IW geeft aan aangewezen te zijn als noodleverancier voor een warmteleverancier. Hoe past dit binnen de RAR en Rendementsmonitor en -toets? IW heeft geen activa maar wel omzet en kosten. IW stelt ervan uit te gaan dat zij dit niet mee hoeven te nemen.

Reactie ACM zienswijze “noodleverancier”

106. Die omzet en kosten vallen onder de activiteit overig: werk voor derden. Deze omzet en kosten worden daarmee niet meegenomen in de berekening van de rendementen.

Consumentenbelang

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
VEH	Nee

Samenvatting zienswijze “consumentenbelang”

107. VEH vraagt in haar zienswijze of deze RAR voldoende bescherming biedt aan de consument om te voorkomen dat deze geconfronteerd worden met onevenredig hoge tarieven.

Reactie ACM zienswijze “consumentenbelang”

108. De ACM is zich zeer bewust van het consumentenbelang. Het primaire uitgangspunt voor de kostentoerekening is een eerlijke toerekening van de kosten tussen gereguleerde en ongereguleerde afnemers. Hiermee verwacht de ACM beter vast te kunnen stellen of de rendementen die warmteleveranciers maken wel of niet redelijk zijn.

Oneigenlijk onderscheid wel/niet eigen productie-installatie

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
GEH	Nee

Samenvatting zienswijze “oneigenlijk onderscheid wel/niet eigen productie-installatie”

109. GEH stelt dat de RAR leidt tot een oneigenlijk onderscheid tussen warmteleveranciers die een eigen productie-installatie hebben en warmteleveranciers waar dat niet het geval is. Bij een eigen bron moeten in de RAR alle kosten gedetailleerd worden opgegeven, terwijl bij warmteleveranciers die geen eigen bron hebben deze installatie niet onder ditzelfde intensieve toezicht valt.

110. Reactie ACM zienswijze “oneigenlijk onderscheid wel/niet eigen productie-installatie”

111. De ACM kan zich niet herkennen in het beeld dat er geen toezicht wordt uitgeoefend op bedrijven zonder eigen productie-installatie. Als het de inkoop bij een zuster- of moederbedrijf betreft vraagt de ACM ook additionele informatie over de interne verrekenprijzen uit. Bij inkoop bij een niet gelieerde derde partij kan de ACM weliswaar geen gegevens uitvragen over de bedrijfsvoering van deze derde partij, maar vraagt zij wel degelijk informatie op over alle kosten die het warmtebedrijf maakt bij de inkoop van de warmte.

Onjuiste verwijzing randnummer 59

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
IW	Ja

Samenvatting zienswijze “Onjuiste verwijzing randnummer 59”

112. IW stelt dat de verwijzing in randnummer 59 “Afschrijvingen” naar randnummer 39 onjuist is en dat de verwijzing naar randnummer 38 zou moeten verwijzen.

Reactie ACM zienswijze “Onjuiste verwijzing randnummer 59”

113. De ACM herkent zich in de zienswijze van IW en heeft de verwijzing nu gecorrigeerd.

Hydraulische scheiding RHT

Respondenten	Leidt tot wijzigingen
ENL	Ja

Samenvatting zienswijze “Hydraulische scheiding RHT”

114. ENL merkt op dat een regelstation Hoog Temperatuur die een primair net verbindt met een secundair net wel degelijk een hydraulische scheiding heeft.

Reactie ACM zienswijze “Hydraulische scheiding RHT”

115. De ACM heeft de tekst “(zonder hydraulische scheiding)” verwijderd uit de RAR.